

ת"פ 26919/06/18 - בית המכס ומע"מ ירושלים נגד אהרון מיכאל, קדמה איחוד עוסקים

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 26919-06-18 בית המכס ומע"מ ירושלים נ' מיכאל ואח'

בפני כבוד השופט איתן כהן
בעניין: בית המכס ומע"מ ירושלים

המאשימה

נגד

1. אהרון מיכאל
2. קדמה איחוד עוסקים

הנאשמים

גזר דין

כללי

1. הנאשם-1 (להלן גם: "הנאשם") והנאשמת-2 (להלן גם: "הנאשמת" או "החברה" או "העסק") הורשעו על פי הודאת הנאשם ובמסגרת הסדר טיעון במסירת דוחות הכוללים ידיעה כוזבת במטרה להתחמק מתשלום מס, 33 עבירות לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מס ערך מוסף התשל"ו-1975 (להלן: "חוק מע"מ").

2. בהסדר הטיעון שנכרת בין הצדדים הוסכם שהנאשם יודה ויורשע בכתב אישום מתוקן, ויודה גם בשם הנאשמת. אשר לרכיב המאסר, הוסכם שהמאשימה תטען לעונש בן 9 חודשי מאסר בפועל ולעומתה תטען ההגנה באופן חופשי. כן הוסכם על הטלת מאסר על תנאי לשיקול דעת בית המשפט; ועל קנס בסך 300,000 ₪. אשר לנאשמת הוסכם שיוטל קנס לשיקול דעת בית המשפט.

בהתייחס להסרת המחדלים הוסכם שאם לא יסיר הנאשם מלוא מחדליו עד למועד הטיעונים לעונש, יבוטלו כל ההסכמות העונשיות והצדדים יטענו באופן חופשי.

כתב האישום המתוקן

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן בשנית, בחודש ינואר שנת 2011 נרשמה החברה כעוסק מורשה בתחום אולמות האירועים לפי חוק מע"מ. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום שימש הנאשם כמנהלה הפעיל והרשום ברשם החברות של החברה.

בביקורת חשבונות שנערכה לחברה נמצא כי בתקופה שבין חודש מרץ שנת 2012 ועד חודש דצמבר שנת 2015 צברו הנאשמים עסקאות לכל הפחות בסך 92,137,054 ₪.

בתקופה זו הגישה החברה באמצעות הנאשם דוחות תקופתיים שבהם דיווחה על עסקאות בסך **68,761,306 ₪** בלבד. הנאשמים לא דיווחו בדוחות התקופתיים שהגישו על עסקאות בסך **23,761,306 ₪**, אשר סכום המס הכולל בהן הוא **1,777,050 ₪**.

במעשיהם כאמור לעיל הגישו הנאשמים 33 דוחות כוזבים במטרה להתחמק מתשלום מס בסך **1,777,050 ₪**.

תסקיר שירות המבחן

4. תסקיר שירות המבחן הוגש ביום 21.12.2020. כדי לשמור על צנעת הפרט של הנאשם אפרט את עיקרי הדברים בלבד.

התסקיר סוקר את הרקע האישי, המשפחתי, התעסוקתי של הנאשם.

הנאשם בן 54, נשוי ואב לשלושה. כשהיה בן 15 עזב את לימודיו כדי לסייע בפרנסת משפחתו. במשך השנים התמקצע כטבח ופתח עסק עצמאי כנותן שירותי מטבח והסעדה לבית מלון. לאחר מכן עבד בגן אירועים בנווה אילן, ועל רקע הקשר הטוב ששרר בינו לבעל המקום החליטו השניים להקים אולם אירועים. על פי ההסכמה ביניהם שכר הנאשם את המקום לתקופה בת 20 שנה ואילו בעל המקום בנה את האולם.

במועד כתיבת התסקיר לא עבד הנאשם על רקע משבר הקורונה וסגירתם הממושכת של אולמות האירועים. הנאשם מסר שצבר חובות כבדים בעקבות משבר הקורונה.

הנאשם ללא הרשעות קודמות בפלילים. בהתייחסו לעבירות, הכיר בעובדות כתב האישום ומסר שנכנס לעולם העסקים ללא השכלה וללא ידע מוקדם. סיפר שהתקשה לעמוד בדמי השכירות הגבוהים של אולם האירועים. מסיבה זו נקלע למצוקת תזרים מזומנים וחיפש פתרון כדי להיחלץ ממצוקה זו. לדבריו הציג לפני מנהל החשבונות את הקשיים שאליהם נקלעה החברה, אך הלה הטעה אותו ולא סייע לו במציאת פתרון. הנאשם הודה שטעה בכך שלא נכנס לעובי הקורה והבהיר שלא הבין את חומרת המעשה. לדבריו סבר שניתן לשלם בסוף השנה את המס עבור החשבוניות שלא דווחו במהלך השנה, ולא היה מודע לכך שמדובר בעבירה. הוסיף שברקע להתנהלותו עמד גם חששו להיות מחוסר עבודה. עוד הוסיף שהוא עומד בפריסת החוב ונותרה לו יתרת תשלום בסך 200,000 ₪.

כגורמי סיכון לעבריינות חוזרת, צוינו: קושי לקבל אחריות מלאה על העבירה ובכלל זה צמצום חומרתה; השלכת האחריות על אחרים ואימוץ עמדה קורבנית; נטייה למזער את חלקו בניהול החשבונות והצגת מעשיו כטעות נקודתית תוך התעלמות מהעבירה באופן מתמשך ועקבי; קושי לעמוד על המניעים הפנימיים הרלוונטיים לעבירה ובפרט על הצורך הרגשי בביסוס תחושת ביטחון ודימוי עצמי באמצעות הצלחה כלכלית.

כגורמי סיכוי לשיקום, צוינו: היעדר מעורבות קודמות בפלילים; הבעת חרטה על המעשים ורצון להשלים את תשלום החוב; ניהול אורח חיים נורמטיבי וגילוי אחריות כלפי בני משפחתו כאב המשפחה וכמפרנס; הבעת נכונות להשתלב בטיפול שעשוי להפחית סיכון להישנות עבירות.

לאור האמור בתסקיר, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו מבחן שבמסגרתו ישתלב בקבוצה טיפולית לעוברי עבירות מרמה. לצד זאת הומלץ על מאסר בעבודות שירות שיהווה גבול מוחשי ומרתיע, וכן על מאסר על תנאי.

טיעוני הצדדים וראיות לעונש

5. באת-כוח המאשימה, עו"ד ענבר ויינשטיין, עתרה להשית על הנאשם עונש בן 9 חודשי מאסר בפועל שלא בעבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס בסך 300,000 ש"ח, וקנס על החברה שעודנה פעילה. אשר למתחם העונש ההולם, טענה שזה נע בין 9 ל-30 חודשי מאסר בפועל. בטיעוניה הדגישה שהעבירה נעברה במהלך תקופה ממושכת בת 4 שנים; שסכום המס הכלול בעסקאות גבוה ועומד על סך של 1.7 מיליון ₪; ושמדיניות הענישה בעבירות מס מחייבת הטלת מאסרים בפועל שלא בדרך של עבודות שירות. לקולה ציינה את הודאתו של הנאשם ואת הסרת המחדל.

6. כראיות לעונש מטעם ההגנה העיד העד נתנאל מליחי. העד סיפר על תרומתו של הנאשם לישיבה שנועדה לבני-נוער בסיכון שבה הוא עובד. סיפר שהנאשם תורם אוכל לישיבה באופן קבוע מזה 12 שנה ואף מסייע בכסף עבור דמי השכירות. ובמילותיו: **"הישיבה מחזיקה את אותו נוער שוליים ובזכותו הישיבה הזאת קיימת"**.

7. באת-כוח הנאשם, עו"ד יהודית אביטן, ביקשה להסתפק בצו של"צ ולכל היותר לגזור על הנאשם חודשיים מאסר בעבודות שירות. טענה שבשל סכום הקנס הגבוה שעליו הוסכם, ניתן להקל עם הנאשם ביתר רכיבי הענישה. בטיעוניה הדגישה שהנאשם הוא אדם נורמטיבי שנקלע למצוקת מזומנים קשה עקב חוסר ניסיונו בתחום העסקי ולכן לא דיווח על מלוא פעילותו העסקית למע"מ. עוד טענה שבגין כל הכנסות החברה הוציא הנאשם קבלות שנרשמו ותועדו בספרי החברה; כל הכנסות החברה דווחו למס הכנסה בדיווחים השנתיים; הנאשם החל בתהליך של השלמת פערי הדיווח עוד טרם החלו נגדו הליכי חקירה וביקש להסיר את מחדליו ולשלם את המס שנגרע ויש בכל אלה כדי להקהות במעט את הכוונה להתחמק מתשלום מס. ציינה שהנאשם נעדר עבר פלילי, הביע חרטה כנה ואמתית על מעשיו, והסיר את המחדל במלואו. בהתייחס לרכיב המאסר, הפנתה לפסיקה המצביעה על נטיית בתי המשפט לגזור עונשי מאסר בעבודות שירות אף בנסיבות שבהן לא הוסר המחדל. עוד ציינה שבשל מגפת הקורונה נעלה החברה את שעריה לחלוטין וכתוצאה מכך היה הנאשם מובטל במשך כשנה.

8. בהמשך לטיעונים לעונש הגישו הצדדים הודעה משותפת בכתב שלפיה במחצית הראשונה של שנת 2017 עוד טרם תחילת הביקורת בספרי הנאשמים שנערכה בחודש יולי 2017, דיווחו הנאשמים על סכומי יתר

מעבר לעסקאות השוטפות באופן שצמצם את סכום המחדל שצוין בכתב האישום ב - 170,000 ₪. עוד צוין בהודעה שהמאשימה לא יכולה הייתה לבדוק את התחשיב הנ"ל כיוון שאין ברשותה את ספרי הנהלת החשבונות של החברה הרלוונטיים לתקופה זו.

דברי הנאשם

9. הנאשם ניצל את זכותו למילה האחרונה. בדבריו לפניי סיפר שבילדותו התחנך בפנימייה ועזב את הלימודים בכיתה ח', אז החל לעבוד כטבח והמשיך להתקדם במקצוע.

בהתייחסו לעבירה אמר כך: **"אני מתחרט על מה שקרה. אני כבר שנתיים שלוש לא ישן בלילות. באותן שנים התרכזתי במטבח ולא הבנתי במערכת החשבונאית. בסופו של יום הבנתי שאני אחראי. כשעיכבנו את התשלומים לא הייתה כוונה שלא לשלם הייתה בעיה של תזרים. ולאחר שבנינו את האולם, התחלנו לשלם באופן שוטף".**

הוסיף שעבר שנה קשה בשל משבר הקורונה, ושעונש מאסר יוביל לסגירת העסק ולפיטוריהם של עשרות עובדים. ביקש מבית המשפט לדון אותו במידת החסד ולאפשר לו לעבוד. את דבריו חתם בהבעת חרטה עמוקה על המעשה וטען שלא התכוון לגנוב.

דיון והכרעה

הסדר טיעון

10. הצדדים באו כאמור בהסדר טיעון מסוג "רף עליון" בנוגע לרכיב המאסר.

11. חוק העונשין (תיקון 113), התשע"ב - 2012 (להלן: **"תיקון 113"**) שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, אינו מתייחס להסדרי טיעון.

נשאלת אפוא השאלה מהו היחס בין הסדרי טיעון לעקרונות תיקון 113 והאם יש ליישם את מתווה הבניית הענישה גם על הסדרי טיעון או שמא מדובר בשתי מערכות שיקולים נבדלות זו מזו המוליכות לעיתים למסקנות שונות באשר לעונש הראוי לנאשם.

12. בעניין זה עלו שתי גישות בפסיקת בית המשפט העליון (ראה: ע"פ 8109/15 **אביטן נגד מדינת ישראל** (09.06.2016); ע"פ 2524/15 **שפרנוביץ נגד מדינת ישראל ואח'** (19.07.2016); ע"פ 512/13 **פלואי נגד מדינת ישראל** (04.12.2013)).

13. לאחרונה נפסקה הלכה בסוגיה זו בע"פ 1902/19 **אסולין נגד מדינת ישראל** (31.05.2020). בית המשפט העליון פסק שיש לקבוע את מתחם העונש ההולם אף בהסדר טיעון. נקבע

שאיין צורך בקביעת מתחם במובן הפורמלי אלא לשם קבלת מידע והקשר לעונש שראוי היה לקבוע בהסדר טווח. עוד נקבע שמתפקידה של התביעה להסביר לבית המשפט ולו בתמצית מה היו שיקוליה עת כרתה את הסדר הטיעון ובאופן זה יתאפשר לבית המשפט ליתן את המשקל הראוי להסדר ולמידה שבה עליו לתת דעתו למתחם העונש הראוי ולעקרונות תיקון 113.

בהתאם לכך אתייחס למתחם העונש ההולם ולעונש המתאים בגדרי מתחם זה בזיקה להסדר הטיעון שהונח לפניי.

מתחם העונש ההולם

14. כתב האישום מתאר 33 עבירות זהות, שנעברו בשנים עוקבות על רקע זהה ועל כן יש להשקיף עליהן כמסכת עבריינית אחת ולקבוע בגין מתחם עונש הולם אחד, בהתאם למבחן הקשר ההדוק שגובש בפסיקה (ע"פ 4910/13 ג'אבר נגד מדינת ישראל (29.10.2014)).

15. כידוע, העיקרון המנחה בקביעת העונש הוא **עיקרון ההלימה**, דהיינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש שיוטל עליו (להלן: "**העיקרון המנחה**").

בית המשפט מצווה לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה בהתאם לעיקרון המנחה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

16. במקרה שלפניי, **הערכים החברתיים המוגנים** שנפגעו הם ההגנה על הקופה הציבורית, ההגנה על חוסנו ובטחונו הכלכלי של הציבור; ההגנה על אמון הציבור ברשויות המדינה ובשלטון החוק; מניעת שיבוש יכולת הפיקוח של רשויות המס על פעילות הנישומים; מניעת פגיעה או הכבדה על יכולתן של רשויות המס לגבות מס אמת; מניעת פגיעה בשוויון בנטל תשלומי המס; מניעת פגיעה בתחרות החופשית במשק; וההגנה על חובת הציות לחוק בהיבטים של חבות המס.

על פי פסיקה עקבית של ביהמ"ש העליון, עבירות המס מגלות חומרה רבה הנובעת מפגיעתן הקשה במשק, בכלכלה, ובהיבטים החברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים. עבירות אלה מאופיינות בקושי רב בחשיפתן ומצדיקות ענישה מרתיעה ליתן לה ביטוי ממשי בדרך של מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה, על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם. נקבע שכלל העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל.

(ראו: רע"פ 9004/18 **יצחקי נגד מדינת ישראל** (13.12.2018); רע"פ 1717/14 **ליזרוביץ נגד מדינת ישראל** (30.03.2014); רע"פ 977/13 **אודיז נגד מדינת ישראל** (20.02.2013)).

17. לענין **מידת הפגיעה בערך המוגן**, מצאתי שהאירוע ממוקם ברף חומרה לא מבוטל, בהתחשב במשך התקופה שבה נעברו העבירות; כמות העבירות; סכום העסקאות הגבוה שלא דווח העומד על כ-23 מיליון ₪; וסכום המס שהועלם מרשויות המע"מ העומד על סך 1.77 מיליון ₪.

18. לענין **מדיניות הענישה הנוהגת**, בחנתי את פסקי הדין שלהלן שעניינם הגשת דוחות הכוללים ידיעה כוזבת במטרה להתחמק מתשלום מס:

רע"פ 9205/18 **סולימאן נגד מדינת ישראל** (03.01.2019): בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש נאשם שהורשע בעבירות של מסירת ידיעה כוזבת ובשימוש במרמה ותחבולה. הנאשם השמיט מהדוחות למע"מ הכנסות שסכום המס הגלום בהן עמד על כ-730,000 ₪. בבית משפט השלום נדון הנאשם ל-12 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים. ביהמ"ש המחוזי הפחית את **עונשו ל-10 חודשי מאסר**. בית משפט השלום קבע שמתחם העונש ההולם את המעשים נע בין 6 חודשי מאסר ועד 18 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בסך שבין 20,000 ₪ ועד 80,000 ש"ח. הנאשם לא הסיר מלוא מחדליו אך שילם סכומים ניכרים חרף מצבו הכלכלי הקשה.

עפ"ג (מח' י-ם) 54033-05-18 **ג'ודה נגד מדינת ישראל** (27.01.2019): בית המשפט המחוזי הקל מעט בעונשו של נאשם שהורשע בעבירות של הוצאת חשבוניות מס בלי לשלם את המס הכלול בהן ובעבירות של מסירת דוח הכולל ידיעה כוזבת. הנאשם העלים מרשויות המס הכנסות שסכום המס הכלול בהן עמד על סך של 4 מיליון ₪. בבית המשפט השלום נגזר דינו ל-34 חודשי מאסר בפועל ולקנס בסך 150,000 ₪, **ועונשו הופחת בערעור לבית המשפט המחוזי לכדי 30 חודשי מאסר בפועל**. בית משפט השלום קבע שמתחם העונש ההולם נע בין שנה וחצי לארבע וחצי שנות מאסר לצד קנס. הנאשם לא הסיר מחדליו ולחובתו עבר פלילי.

עפ"ג (מח' ב"ש) 34377-01-19 **אלכתנאני נגד משטרת ישראל** (01.05.2019): בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של מסירת דיווח כוזב, לאחר שלא דיווח על עסקאות שסכום המס הכלול בהן 745,612 ₪. הנאשם נידון **לעונש בן 11 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בסך 35,000 ₪**. בית משפט השלום קבע שמתחם העונש ההולם נע בין 8 חודשי מאסר ל-24 חודשי מאסר בפועל וקנס 35,000 ₪ ועד 75,000 ₪. הנאשם לא הסיר את מחדליו.

עפ"ג (מח' י-ם) 24053-11-17 **עלון נגד מדינת ישראל** (08.05.2018): בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של מסירת דוחות הכוללים ידיעה כוזבת, אי הגשת דוחות במועד, והוצאת חשבוניות מס ללא תשלום מס במועד. היקף המס שלא שולם עמד על סך של מאות אלפי שקלים. הנאשם נידון לעונש בן **19 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בסך 70,000 ₪**. בית משפט השלום קבע שמתחם העונש ההולם נע בין 10 חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה וקנס. לנאשם עבר פלילי ומחדליו לא הוסרו.

עפ"ג (מח' חי') 59820-01-14 **לוי נגד מדינת ישראל** (14.05.2015): בית המשפט המחוזי קיבל את ערעורו של נאשם שהורשע במסירת דוחות הכוללים ידיעה כוזבת, באי הגשת דוח במועד ובשימוש במרמה ובתחבולה, והפחית את עונשו. סכום המחדל עמד על סך של כ- 1.3 מיליון ₪. בבית משפט השלום נדון הנאשם ל-12 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים, אולם נוכח הסרת המחדל ונסיבות נוספות הופחת עונשו בערכאת הערעור לשישה חודשי עבודות שירות.

לצד אלה, בחנתי גם פסקי דין שעוסקים בניכוי מס תשומות ללא מסמך כדין במטרה להתחמק מתשלום מס בסכומים דומים למקרה שלפנינו אשר ניתן ללמוד מהם על רמת הענישה תוך התחשבות בשוני שבין העבירות:

רע"פ 2485/20 **סייד נגד מדינת ישראל** (27.04.2020): בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש נאשם שהורשע ב-77 עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך כדין במטרה להתחמק מתשלום מס באמצעות שימוש בחשבוניות פיקטיביות. סכום מס התשומות שניכה הנאשם עמד על סך של 1,845,807 ₪. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעורו של הנאשם באופן חלקי **והפחית את עונשו ל-12 חודשי מאסר בפועל** חלף 13 חודשים שגזר עליו בית משפט השלום לצד עונשים נלווים. בית המשפט המחוזי קבע שהעונש שנגזר על הנאשם אינו חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת. עוד קבע שלא היה מקום להציב את עונשו של הנאשם מעל לרף התחתון במתחם בלי שניתנה לכך הנמקה ומשום שהמחדלים הוסרו במלואם.

רע"פ 9004/18 **יצחקי נגד מדינת ישראל** (31.12.2018): בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם תוך שציין שהעונש ההולם את המקרה הוא מאסר בפועל. הנאשם הורשע ב-55 עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך כדין במטרה להתחמק מתשלום מס בסך 1,459,723 ₪. הנאשם הסיר את מחדליו. בית המשפט המחוזי **החמיר בעונשו והעמידו על 12 חודשי מאסר בפועל** לצד עונשים נלווים חלף 6 חודשי עבודות שירות שנגזרו עליו בבית משפט השלום. בית המשפט המחוזי קבע שמתחם העונש ההולם נע בין שנת מאסר ועד לשלוש שנות מאסר לצד עונשים נלווים.

רע"פ 5253/17 **אבו סרייה נגד מדינת ישראל** (16.04.2018): בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם, לאחר שהורשע ב-21 עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך כדין במטרה להתחמק מתשלום מס בסך 1,589,961 ₪ וללא שימוש בחשבוניות פיקטיביות. בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם שנע בין 10 חודשי מאסר ועד 30 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. הנאשם לא הסיר את מחדליו ונדון ל-16 **חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי וקנס בסך 60,000 ₪.**

רע"פ 8359/16 **ג'ראיש נגד מדינת ישראל** (22.11.2016): בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם, לאחר שהורשע בניכוי מס תשומות ללא מסמך כדין באמצעות חשבוניות פיקטיביות במטרה להתחמק מתשלום מס בסך כולל של 1,500,000 ₪. עונשו של הנאשם **הופחת בבית המשפט המחוזי מ-14 חודשי מאסר בפועל ל-12 חודשים, לצד עונשים נלווים ובין היתר קנס בסך 50,000 ₪.** בית המשפט העליון התייחס לשיקולים שהנחו את בית המשפט המחוזי בערעור עת הפחית את תקופת המאסר ובהם: הסרת המחדל בסכום ניכר, שיהיו בהליכי האכיפה נגד מעורבים נוספים בפרשה, ומתחם העונש שעליו הוסכם בהסדר

הטעון.

נוסף על אלה ראו גם שורת פסקי דין שבהם נגזרו מאסרים בעבודות שירות על נאשמים שהתחמקו מתשלום מס בדרכים שונות לרבות בסכומים ניכרים:

ע"פ (חיפה) 54708-12-12 **מט נגד המחלקה המשפטית הארצית לתיקי מכס ומע"מ ת"א**
(09.05.2013);

ת"פ (ת"א) 3667-12-16 **מדינת ישראל נגד דא. סא. 75 יבוא בע"מ** (01.03.2021);

ת"פ (פ"ת) 21460-08-19 **אגף מס הכנסה ומיסוי מקרקעין נגד תכשיטי מ' פרץ ובנו בע"מ**
(20.10.2020);

ת"פ (ת"א) 55634-12-18 **מדינת ישראל נגד כהן** (23.09.2019);

ת"פ (ת"א) 22307-01-19 **מדינת ישראל נגד פלץ** (28.10.2020).

19. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה;** בהיותו המנהל הפעיל והרשום של החברה, נושא הנאשם באחריות לדיווחיה. כיוון שמטרתו של מנהל החברה היא להשיא את רווחיה, הרי שניהול כספי של חברה הוא לב ליבו של תפקיד המנהל והגשת דוחות לרשויות המס הם חלק מרכזי מניהול זה. גם אם בחר הנאשם שלא לעסוק בניהול הכספי של החברות ולסמוך על אחרים שניהלו זאת בעבורו, האחריות מוטלת על שכמו. מכאן שהנאשם הוא שנושא באחריות העיקרית לעבירות שנעברו.

ב. **הנזק שנגרם מביצוע העבירה;** מדובר במעשים חמורים, החותרים תחת העקרונות של גביית מס אמת ואשר גרמו לנזק ישיר ועקיף לקופה הציבורית ולמערכת גביית המס.

ג. **הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה;** ההגנה טענה שהנאשם עבר את העבירות לאחר שנקלע למצוקת תזרים מזומנים קשה, כשברקע חוסר ניסיונו בתחום.

מתסקיר שירות המבחן עולה שברקע לעבירות עומדת התנהלות כלכלית לא מחושבת ונטייה להסתכן, כמו גם צורך בפיצוי על תחושות חסך ראשוניות וקשיים להתמודד עם משברים.

20. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 י"ג), ולאחר שקלול מכלול הנסיבות

עמוד 8

והשיקולים הרלוונטיים, החלטתי לאמץ את מתחם העונש ההולם שהציעה המאשימה, ועל כן אני קובע שמתחם העונש ההולם את המעשה נע בין 9 חודשי מאסר ועד 30 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי וקנס.

גזירת העונש המתאים לנאשם

21. בגזירת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ולתת להן משקל, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.**

בהתאם לכך נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **הפגיעה של העונש בנאשם ובעסק שבבעלותו;** הנאשם הוא הבעלים של אולם אירועים גדול שמטבע הדברים נפגע קשות בעטייה של מגפת הקורונה. בדבריו לפני הבהיר שייתכן שרק בעוד שנתיים יצליח לכסות את ההפסדים שצבר במהלך שנה זו. לדבריו אם יוטל עליו עונש מאסר, יצבור העסק חובות כבדים נוספים וייסגר, והדבר יוביל לפיטוריהם של עשרות עובדים. אכן המשבר הכלכלי שפקד את המדינה היה קשה והשפיע בפרט על תחום האירועים שהודמם באופן מוחלט. לפיכך אין כל סיבה לפקפק בדברי הנאשם ויש להביא בחשבון נתונים אלה עת ייגזר דינו.

ב. **נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו;** הנאשם הודה במיוחס לו ועל כן ניתן להניח לטובתו הנחות מקלות שנוהגים להניח ביחס לנאשם שהודה ובכללן: נטילת אחריות, חרטה, הפנמה וקבלה לעתיד. עם זאת, אזכיר ששירות המבחן התרשם שהנאשם מתקשה לקבל על עצמו אחריות מלאה על העבירות, מצמצם מחומרתו, משליך אחריות על אחרים ומאמץ עמדה קורבנית. בדבריו לפני שב הנאשם והכה על חטא והביע חרטה על מעשיו, והתרשמתי שחרטתו אמיתית וכנה. משהודה אפוא הנאשם לפניי אעניק משקל הולם להודאתו ולהנחות הנגזרות ממנה.

ג. **מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה - הסרת המחדל במלואו וניסיון לצמצם את פערי הדיווח עוד טרם החלה הביקורת בספרי החשבונות של החברה;** הנאשם שילם את כל חובו למע"מ בסך 1.77 מיליון ₪ ובכך הסיר את מחדלו באופן מלא. זאת על אף משבר כלכלי קשה אשר השפיע באופן מיוחד על העסק שבבעלותו. הסרת המחדל נזקפת אפוא לזכותו ומעידה אף היא על קבלת אחריות חרטה והפנמת הכשל.

כעולה מההודעה המוסכמת שהוגשה לבית המשפט, החל הנאשם בתהליך של צמצום פערי הדיווח עוד

טרם החלה הביקורת בספרי החשבונות של החברה. דהיינו עוד במהלך חודש מרץ שנת 2017 כאשר הביקורת החלה בחודש יוני שנת 2017.

ד. **היעדר עבר פלילי; הנאשם נעדר עבר פלילי מכל סוג שהוא.**

22. משנתתי דעתי לכלל הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ולאחר שהענקתי משקל מיוחד לפגיעה הצפויה בנאשם ובעסק שבבעלותו כמו גם להסרת המחדל במלואו, הגעתי לכלל מסקנה שיש למקם את הנאשם **ברף התחתון של מתחם העונש ההולם.**

כיצד יישא הנאשם את מאסרו - האם במאסר ממש או בעבודות שירות?

23. משהחלטתי לגזור על הנאשם 9 חודשי מאסר, נשאלת השאלה כיצד יישא הנאשם את עונשו, האם במאסר בין כותלי הכלא או בדרך של עבודות שירות?

24. הצדדים חלוקים בסוגיה זו. המאשימה טענה שלא ניתן להסתפק בעונש מאסר בדרך של עבודות שירות משיקולי גמול והרתעה ואף המציאה פסיקה התומכת בטענתה. מנגד טענה ההגנה שיש לגזור על הנאשם לכל היותר מאסר קצר בעבודות שירות ואף היא תמכה את טענותיה בפסיקה.

25. לאחר שנדרשתי לכלל השיקולים הרלוונטיים, החלטתי שהנאשם יישא את המאסר בעבודות שירות.

הנימוקים שעומדים בבסיס החלטתי הם אלה:

26. נחיצות המאסר והנזק שייגרם לנאשם; ראש וראשון לנימוקים אלה עניינו נחיצות המאסר דווקא מאחורי סורג ובריח. בהקשר זה אומר ששליחת אדם למאסר בין כותלי הכלא היא מוצא אחרון ולא ראשון. ועל כן כל אימת שקיימת התלבטות בין הטלת מאסר קצר להטלת מאסר בדרך של עבודות שירות, יש לבחון בכובד ראש את נחיצות המאסר ואת השפעתו על הנאשם, על בני משפחתו, ועל תעסוקתו ובפרט כשעסקין בנאשם ללא עבר פלילי שזה לו מאסר ראשון.

דברים ברוח זו נאמרו בראשית חודש נובמבר 2015 עת פורסם דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים, בראשות כב' השופט (בדימוס) דליה דורנר.

הוועדה הצביעה על ההשלכות השליליות של המאסר על האסיר ועל הנזק הכבד שנגרם לאסיר כתוצאה מכך. הוועדה המליצה על שימוש בשיקום בקהילה באמצעות ענישה שנעה בין עבודות שירות לצווי מבחן ושל"צ אשר צפויים להפיק תוצאות טובות יותר בהשוואה לשימוש נרחב במאסרים. אשר להטלת מאסרים ממש, נקבע בדוח

שברי שמאסרים מצמצמים את הפשיעה באמצעות הרחקת עבריינים מסוכנים מהציבור. עם זאת, שימוש יעיל במאסר ככלי למניעת עבירות חייב להבחין בין עבריינים שצפויים לחזור ולבצע עבירות ובין אלו שלא. כך ששימוש יעיל במאסר מחייב את התאמת המאסר למסוכנות העברין. נוסף על כך, יש להתחשב באפקט הקרימינוגני של המאסר, דהיינו בכך שמאסר בכלל, ומאסר ממושך בפרט, מעודד נטייה לעבריינות ומגדיל את הסיכוי שהאסיר יעבור עבירות עם שחרורו. על רקע זה סברה הועדה שיש לפעול לצמצום השימוש במאסרים מאחורי סוג וברח מקום שבו המאסר אינו הכרחי משיקולי הלימה או לשם הרחקת עבריינים שמסוכנותם גבוהה, ולהרחיב את השימוש בעונשים זולים ויעילים יותר העומדים בעקרון ההלימה. הוועדה המליצה להמיר מאסרים קצרים בין כותלי הכלא בעונשים כגון עבודות שירות.

27. נימוקים הקשורים באיזון שמגלם הסדר הטיעון: הצדדים הציגו הסדר טיעון שבמסגרתו טענה המאשימה לרכיב מאסר בן 9 חודשים לצד הרכיבים האחרים שהוסכמו. מנגד לעניין רכיב המאסר הוסכם שההגנה תטען באופן חופשי. נימוקי ההסדר לא הוצגו באופן מפורש, אולם מהקשר הדברים ניתן להבין שהנימוקים הם נימוקי יעילות וחסכון בזמן והשבת כספים שנגזלו מהקופה הציבורית בסכום ניכר.

על פי פסיקה עקבית של בית המשפט, ככלל ייטה בית המשפט לכבד הסדרי טיעון המובאים לפניו, זולת במקרים חריגים שבהם לא מתקיים איזון ראוי בין טובת ההנאה שמעניק הסדר הטיעון לנאשם ובין התועלת שיש בעונש המוצע במסגרת ההסדר, לאינטרס הציבורי (להלן: "נוסחת האיזון") (ע"פ 1958/98 **פלוני נגד מדינת ישראל** (25.12.2002)).

לאחר שבחנתי את הסדר הטיעון על נימוקיו מצאתי שמדובר בהסדר סביר, ראוי, אשר מקיים את נוסחת האיזון דלעיל ועל כן החלטתי לאמצו.

מובן מאליו שעתירת ההגנה אף היא חלק מהסדר הטיעון ויש להתחשב בה בבואו של בית המשפט לאמוד את העונש הראוי לנאשם.

דומני ששליחתו של הנאשם למאסר מאחורי סורג וברח תוביל לנזק אשר עולה על התועלת שתצמח מכך לאינטרס הציבורי. סבורני שנקודת האיזון שבין התועלת שיש בהסדר הטיעון לאינטרס הציבורי ובין ההקלה שניתנה לנאשם בגדר ההסדר, ממוקמת בהטלת מאסר בעבודות שירות לתקופה משמעותית. עונש שכזה יביא לידי ביטוי ראוי את חומרת הפגיעה בערכים המוגנים מחד גיסא, ויאפשר לנאשם ולעסק שבבעלותו להמשיך לתפקד ולעמוד בתשלומי הקנס הכבדים, מאידך גיסא. המשך תפקודו של העסק ימנע גם פגיעה בעובדיו של הנאשם אשר העסק מהווה את מקור פרנסתם ומטה לחמם.

28. דיווחי אמת למס הכנסה וניסיון לצמצם את פערי בדיווח למע"מ עוד לפני הביקורת בספרי הנהלת החשבונות של החברה; ההגנה טענה שבתקופה הרלוונטית לעבירות דיווח הנאשם למס הכנסה דיווחי אמת. המאשימה אישרה את הדברים.

נוסף על כך, כאמור בהודעה משותפת שהגישו הצדדים נמסר שבמחצית הראשונה של שנת 2017 עוד טרם תחילת הביקורת בספרי הנאשמת שנערכה בחודש יולי 2017, דיווחו הנאשמים על סכומי יתר מעבר לעסקאות השוטפות באופן שצמצם את סכום המחדל שצוין בכתב האישום ב - 170,000 ₪. מכאן שכוונת המרמה של הנאשם מוקהית באופן ממשי.

29. לנימוקים אלה מצטרפים שורה של נימוקים נוספים וכבדי משקל ובהם: הודאת הנאשם וההנחות המקלות הנגזרות ממנה, הפגיעה הצפויה במשפחתו של הנאשם, הסרת מחדליו של הנאשם במלואם, חלוף הזמן, היעדר עבר פלילי, ניהול אורח חיים נורמטיבי, ושיקולים הקשורים בצורך לאפשר לנאשם להשתקם מהמשבר הכלכלי הקשה שפקד אותו בעקבות מגפת הקורונה על השלכותיה.

30. דומני שיש במשקלם המצטבר של כל אלה להטות את הכף אל עבר מיתון העונש שייגזר על הנאשם.

סוף דבר

31. לאחר ששקלתי את רכיבי הענישה השונים- סוגם, מידתם והשפעתם ההדדית, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בן תשעה חודשים שאותו יישא הנאשם בעבודות שירות,

זאת על פי קביעת הממונה על עבודות שירות בשב"ס. הנאשם שובץ לעבודות שירות בויצ"ו בית הכרם בימים ובשעות שנקבעו בחוות הדעת. הממונה יוכל לשנות את מקום ההשמה ואת שעות העבודה לפי שיקול דעתו. הנאשם יתייצב לצורך קליטה והצבה ביום 01.09.2021 בשעה 08:00 במשרדי הממונה במפקדת מחוז דרום, כפי שנקבע בחוות הדעת.

ב. מאסר בן חמישה חודשים שאותו לא יישא הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים מהיום עבירת מס מסוג פשע ויורשע בה בתוך התקופה או לאחריה.

ג. קנס בסך 300,000 ₪ או 600 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-60 תשלומים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם ביום 01.06.2021. יתר התשלומים ישולמו בכל אחד בחודש ב-59 החודשים העוקבים.

לא ישולם תשלום במועד תעמוד כל יתרת הקנס לפירעון מידי ותישא הפרשי הצמדה וריבית מיום התשלום המיועד ועד ליום התשלום המלא בפועל.

גוזר על הנאשמת (החברה): קנס בסך 20,000 ₪ אשר ישולם בחמישה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 01.06.2021 ובכל אחד בחודש בארבעת החודשים העוקבים.

מזכירות בית המשפט תמציא את העתק גזר דין לשירות המבחן למבוגרים ולממונה על עבודות שירות בשב"ס.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ט"ז אייר תשפ"א, 28 אפריל 2021, במעמד הצדדים.